

Đây thôn Vĩ Dạ

A. Nội dung tác phẩm

Sao anh không về chơi thôn Vĩ?
Nhìn nắng hàng cau nắng mới lên
Vườn ai mướt quá xanh như ngọc
Lá trúc che ngang mặt chữ điền.

Gió theo lối gió, mây đường mây
Dòng nước buồn thiu, hoa bắp lay
Thuyền ai đậu bến sông trăng đó
Có chở trăng về kịp tối nay?

Mơ khách đường xa, khách đường xa
Áo em trắng quá nhìn không ra
Ở đây sương khói mờ nhân ảnh
Ai biết tình ai có đậm đà?

B. Tìm hiểu tác phẩm

1. Tác giả

*Tiểu sử

- Hàn Mặc Tử (1912 – 1940), tên thật là Nguyễn Trọng Trí, sinh ra ở Đồng Hới, Quảng Bình.
- Sớm mất cha sống với mẹ tại Quy Nhơn.
- Năm 21 tuổi ông vào Sài Gòn lập nghiệp.
- Đi làm công chức thời gian ngắn ở Sở Đạc điền Bình Định rồi mắc bệnh phong và mất.

*Sự nghiệp văn học

- Phong cách sáng tác:

+ Một tâm hồn thiết tha yêu cuộc sống, yêu thiên cảnh, yêu con người đến khát khao, cháy bỏng; một khát vọng sống mãnh liệt đến đau đớn tột cùng. Trong thơ Hàn, nhiều bài thơ mang khuynh hướng siêu thoát vào thế giới siêu nhiên, tôn giáo...nhưng đó là hình chiếu ngược của khát vọng sống, khát vọng giao cảm với đời. Nhưng dù được viết theo khuynh hướng nào, thơ Hàn Mặc Tử vẫn là những vần thơ trong sáng, lung linh, huyền ảo, có một ma lực với sức cuốn hút diệu kì đối với người yêu thơ Hàn Mặc Tử.

+ Hàn Mặc Tử là một trong những nhà thơ tiên phong trong việc cách tân thi pháp của phong trào Thơ mới. Thế giới nghệ thuật trong thơ Hàn Mặc Tử là một thế giới đa dạng, nhiều sắc màu. Hàn Mặc Tử đã đưa vào Thơ mới những sáng tạo độc đáo, những hình tượng ngôn từ đầy ấn tượng, gợi cảm giác liên tưởng và suy tưởng phong phú. Ngoài bút pháp lãng mạn, nhà thơ còn sử dụng bút pháp tượng trưng và yếu tố siêu thực.

+ Tâm hồn thơ ông đã thăng hoa thành những vần thơ tuyệt diệu, chẳng những gợi cho ta niềm thương cảm còn đem đến cho ta những cảm xúc thẩm mỹ kì thú và niềm tự hào về sức sáng tạo của con người.

- Tác phẩm chính:

+ ***Lệ Thanh thi tập*** (gồm toàn bộ các bài thơ Đường luật)

+ ***Gái Quê*** (1936, tập thơ duy nhất được xuất bản lúc tác giả chưa qua đời)

+ ***Thơ Điên*** (hay ***Đau Thương***, thơ gồm ba tập: 1. *Hương thơm*; 2. *Mật đắng*; 3. *Máu cuồng và hồn điên* – 1938)

+ ***Xuân như ý***

+ ***Thượng Thanh Khí*** (thơ)

+ ***Cẩm Châu Duyên***

+ ***Duyên kỳ ngộ*** (kịch thơ – 1939)

+ ***Quần tiên hội*** (kịch thơ, viết dở dang – 1940)

+ ***Chơi Giữa Mùa Trăng*** (tập thơ, văn xuôi)

2. Tác phẩm

a. Xuất xứ: Bài thơ được trích ra từ tập thơ “***Đau thương***” (Thơ Điền)

b. Hoàn cảnh sáng tác: Năm 1938, được khơi nguồn từ mối tình đơn phương của Hàn Mặc Tử với một cô gái vốn quê ở Vĩ Dạ, một thôn nhỏ bên dòng sông Hương nơi xứ Huế thơ mộng và trữ tình.

c. Thể thơ: Thơ bảy chữ.

d. Ý nghĩa nhan đề: Đặt tên tác phẩm là ***Đây thôn Vĩ Dạ*** chứ không phải ***Thôn Vĩ Dạ*** vì Hàn Mặc Tử muốn người đọc tinh ý nhận ra dụng ý của từ ***đây***. Nó như một lời giới thiệu đến người đọc về đất Vĩ Dạ đẹp nên thơ. Từ ***đây*** cũng cho thấy nhà thơ như đang đặt tay lên lồng ngực mình, gọi những tiếng thân thương: ***Vĩ Dạ***, Vĩ Dạ ở Huế, Vĩ Dạ cũng ở “đây”, trong tim Hàn Mặc Tử.

e. Bố cục: 3 phần

- Phần 1 (Khổ 1): Vườn Vĩ Dạ lúc ban mai trong tâm tưởng thi sĩ.

- Phần 2 (Khổ 2): Cảnh sông nước xứ Huế đêm trăng và tâm trạng thi sĩ.

- Phần 3 (Khổ 3): Hình bóng khách đường xa và nỗi niềm mơ tưởng, hoài nghi.

f. Giá trị nội dung:

- Bức tranh phong cảnh Vĩ Dạ bên dòng sông Hương êm đềm, thơ mộng được khắc họa lại trong trí tưởng tượng của người ở nơi xa đang hướng về xứ Huế với biết bao yêu thương, khao khát, hi vọng.

- Bài thơ chính là tâm cảnh, thể hiện nỗi buồn cô đơn của nhà thơ trong một mối tình xa xăm, vô vọng. Hơn thế, đó còn là tấm lòng thiết tha của nhà thơ với thiên nhiên, cuộc sống và con người.

g. Giá trị nghệ thuật:

- Trí tưởng tượng phong phú.

- Nghệ thuật so sánh, nhân hóa, thủ pháp lấy động gợi tĩnh, sử dụng câu hỏi tu từ.

- Hình ảnh sáng tạo, có sự hòa quyện giữa thực và ảo.

- Bút pháp của bài thơ có sự hòa điệu tả thực, tượng trưng, lãng mạn, trữ tình.

C. Đọc hiểu tác phẩm

1. Khổ 1

- Câu thơ mở đầu ***Sao anh không về chơi thôn Vĩ?***: Lời mời mọc ân cần tha thiết và cũng là lời trách móc nhẹ nhàng. Nhà thơ tự phân thân để hỏi chính mình, câu hỏi bộc lộ khát khao và bao đau đớn.

- Thôn Vĩ hiện lên qua hồi tưởng của nhà thơ thật đẹp:

+ Năng mới lên ở những hàng cau: Những tia nắng mới của bình minh trên tàu lá cau còn ướt sương đêm và xanh rời rọi.

+ Vườn xanh như ngọc: Một màu xanh mơn mớn trong sớm mai tràn đầy sức sống.

⇒ Tất cả gợi lên một cảnh vườn quê đẹp và đầy sức sống – gần gũi, thân quen.

- ***Lá trúc che ngang mặt chữ điền***: Hình ảnh đẹp xuất hiện thấp thoáng sau khóm trúc, những lá trúc che ngang một khuôn mặt chữ điền → Sự duyên dáng phúc hậu của con người hiền lành.

- Nghệ thuật cách điệu hoá: Trong những ngôi nhà vườn xinh xắn, sau những hàng tre trúc, thấp thoáng có bóng ai đó kín đáo, dịu dàng phúc hậu, dễ thương.

⇒ Cảnh và người tạo nên được sự hài hoà. Cảnh đẹp và người đôn hậu.

2. Khổ 2

- Miêu tả cảnh: Gió, mây, dòng nước, hoa bắp lay.

- Không gian mở ảo đầy ánh trăng: Bến trắng, sông trắng, thuyền chở trăng.

- ***Gió theo lối gió mây đường mây***: Gió đi một đường mây đi một ngả → sự xa cách chia lìa.

- ***Dòng nước buồn thiu hoa bắp lay***: Dòng sông lặng lẽ như mang một nỗi buồn, hắt hiu không có bóng dáng của sự sống.

- ***Thuyền ai.....tối nay?***: Nỗi mong chờ, niềm hi vọng thiết tha cùng nỗi buồn man mác của nhà thơ → Hai câu thơ bộc lộ khát vọng một tình yêu đậm thắm, kín đáo, tha thiết.

⇒ Tâm trạng nhân vật trữ tình: Đợi chờ khắc khoải, da diết.

3. Khổ 3

- Tâm trạng nhà thơ đầy mộng ảo.
  - Xứ Huế mơ mộng lấm khói sương và áo em trắng quá nhà thơ không nhận ra *mờ nhân ảnh*. Tất cả đối với nhà thơ lúc này như một màn sương hư ảo, cuộc đời như cách xa tầm tay với.
  - *Ai biết tình ai có đậm đà?*: Tác giả vừa như hỏi mình, vừa như hỏi người, vừa như gần gũi, vừa như xa xôi, vừa như hoài nghi, vừa như giận hờn, trách móc.
  - Đại từ phiếm chỉ *ai* càng làm tăng thêm nỗi cô đơn, trống vắng trong một tâm hồn tha thiết yêu thương đối với con người và cuộc đời.
- ⇒ Tâm trạng băng khuâng của nhà thơ trước cảnh cũ người xưa: Nỗi cô đơn, trống vắng trong một tâm hồn tha thiết yêu cuộc đời và con người.

D. Sơ đồ tư duy

